

25. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
„PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA I ŠKOLSKA PRAKSA“

25th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
“EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE”

Motivacija u obrazovanju

IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

KNJIGA REZIMEA

Motivation in Education

BETWEEN THEORY AND PRACTICE

BOOK OF ABSTRACTS

Nataša LALIĆ-VUČETIĆ • Dragana GUNDOGAN • Ana RADANOVIĆ
UREDнице/EDITORS

30. oktobar, 2020.

October 30, 2020

PROGRAMSKI ODBOR

Predsednik programskog odbora

dr Nataša Lalić-Vučetić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

prof. dr Marko Palekčić

*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Zagreb, Hrvatska*

prof. dr Josip Burušić

*Institut društvenih znanosti Ivo Pilar,
Zagreb, Hrvatska*

dr Zrinka Ristić Dedić

*Institut za društvena istraživanja,
Zagreb, Hrvatska*

prof. dr Sofia-Eleftheria Gonida

*Škola psihologije, Aristotelov Univerzitet
u Solunu, Solun, Grčka*

prof. dr Pinar Cavas

*Fakultet za obrazovanje nastavnika, Ege
Univerzitet, Izmir, Turska*

prof. dr Biljana Sladoje-Bošnjak

*Filozofski fakultet Univerziteta u
Istočnom Sarajevu, Pale, Bosna i
Hercegovina*

prof. dr Mojca Jurišević

*Pedagoški fakultet, Univerzitet u
Ljubljani, Ljubljana, Slovenija*

prof. dr Olga Borisovna Mikhailova,

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

prof. dr Sergey Ivanovič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

prof. dr Biljana Trebješanin

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Beograd, Srbija*

prof. dr Biljana Bodroški Spariosu

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Dragica Pavlović-Babić

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Aleksandar Baucal

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Dušanka Lazarević

*Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja,
Univerzitet u Beogradu, Srbija*

doc. dr Branislav Ranđelović

*Zavod za vrednovanje kvaliteta
obrazovanja i vaspitanja, Beograd, Srbija*

dr Gordana Čprić

*Zavod za vrednovanje kvaliteta
obrazovanja i vaspitanja, Beograd, Srbija*

dr Slavica Ševkušić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

dr Nikoleta Gutvajn

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

PROGRAM COMMITTEE

President

Nataša Lalić-Vučetić, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

prof. Marko Palekčić, PhD

*Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb, Zagreb, Croatia*

prof. Josip Burušić, PhD

*Institute of Social Sciences Ivo Pilar,
Zagreb, Croatia*

Zrinka Ristić Dedić, PhD

*Institute for Social Research, Zagreb,
Croatia*

prof. Sofia-Eleftheria Gonida, PhD

*School of Psychology, Aristotle University
of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece*

prof. Pinar Cavas, PhD

*Faculty of Education, Ege University,
Izmir, Turkey*

prof. Biljana Sladoje-Bošnjak, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Eastern Sarajevo, Pale, Bosnia and
Herzegovina*

prof. Mojca Jurišević, PhD

*Faculty of Education, University of
Ljubljana, Ljubljana, Slovenia*

prof. Olga Borisovna Mikhailova, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University, Moscow, Russia*

prof. Sergey Ivanovič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University, Moscow, Russia*

prof. Biljana Trebješanin, PhD

*Teacher Training Faculty, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Biljana Bodroški Spariosu, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Dragica Pavlović-Babić, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Aleksandar Baucal, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Dušanka Lazarević, PhD

*Faculty of Sport and Physical Education,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia*

assist. prof. Branislav Ranđelović, PhD

*Institute for Education Quality and
Evaluation, Belgrade, Serbia*

Gordana Čaprić, PhD

*Institute for Education Quality and
Evaluation, Belgrade, Serbia*

Slavica Ševkušić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Nikoleta Gutvajn, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

ORGANIZACIONI ODBOR

Predsednik organizacionog odbora

msr Dragana Gundogan

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Sekretar konferencije

msr Ana Radanović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

ORGANIZATORI SKUPA

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, Srbija

Dobrinjska 11/3, 11000 Beograd

www.ipisr.org.rs

Filološki fakultet Ruskog Univerziteta prijateljstva naroda u Moskvi, Rusija

Miklukho-Maklaya 61, 17198, Moskva, Rusija

www.rudn.ru

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Fabrisova 10, 11040 Beograd, Srbija

www.ceo.edu.rs

NAPOMENA:

Saopštenja saradnika Instituta za pedagoška istraživanja predstavljaju rezultat rada na istraživanju čiju je realizaciju finansiralo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (br. Ugovora 451-03-68/2020-14/200018).

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

President

Dragana Gundogan, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

General Secretary

Ana Radanović, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

ORGANIZERS

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Dobrinjska 11/3, Belgrade, Serbia

www.ipisr.org.rs

Faculty of Philology of the Peoples' Friendship University in Moscow

Miklukho-Maklaya 6, 117198, Moscow, Russia

www.rudn.ru

Institute for Education Quality and Evaluation, Belgrade, Serbia

Fabrisova 10, 11040 Belgrade, Serbia

www.ceo.edu.rs

NOTE:

Presentations of the collaborators of the Institute for Educational Research are the results of research which was funded by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (Contact No. 451-03-68/2020-14/200018).

PODSTICANJE RAZVOJA LIČNOSTI UČENIKA I VREDNOSTI SOCIJALNE INKLUZIJE: KOMPETENCIJE I MOTIVACIJA NASTAVNIKA

Biljana Sladoje-Bošnjak*

Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu, Pale, Bosna i Hercegovina

Gordana Dukić

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

Profesionalne kompetencije nastavnika predstavljaju ključni faktor u obezbeđivanju kvaliteta inkluzivne vaspitnoobrazovne prakse i podrške razvoju ličnosti deteta na školskom uzrastu. Pojam *kompetencija* definisan je u kontekstu stavova, vrednosti i veština nastavnika da realizuje inkluzivni vaspitnoobrazovni rad. Pedagoška praksa ukazuje da nastavnici ispoljavaju ličnu nesigurnost i nedovoljnu motivisanost za rad sa decom koja imaju smetnje u razvoju. Stoga je potrebno proučavati profesionalne kompetencije nastavnika od kojih zavisi motivacija i kvalitet njihovog vaspitnoobrazovnog rada. U skladu sa ovako postavljenim predmetom istraživanja cilj istraživanja je da se identifikuju stavovi nastavnika o kompetencijama za podršku razvoju ličnosti učenika i vrednosti socijalne inkluzije. Uzorak čini 761 nastavnik iz 19 osnovnih škola iz 12 lokalnih zajednica Republike Srpske. Da bi se realizovao ovako postavljen cilj istraživanja, primenjen je odgovarajući instrument koji sadrži utvrđene metrijske karakteristike: SKL – petostepena skala Likertovog tipa za samoprocenu kompetencija za podršku razvoju ličnosti učenika i vrednosti socijalne inkluzije (razumevanje i uvažavanje koncepta ljudskih prava i prava deteta; osposobljenost za primenu principa socijalne prihvaćenosti i podrške; poznavanje značaja principa rane prevencije i rehabilitacije u inkluzivnom vaspitanju i obrazovanju; sposobnost identifikacije smetnji u ponašanju; sposobnost za empatiju i spremnost za pružanje odgovarajuće podrške svakom učeniku). U radu će biti prikazani empirijski podaci samoprocena nastavnika o nivou njihove osposobljenosti za svaku kompetenciju za podršku razvoju ličnosti učenika i vrednosti socijalne inkluzije. Pored rezultata datih u vidu frekvencija i procenata, analizirani su i drugi deskriptivni statistički pokazatelji. Rezultati pokazuju da nastavnici imaju razvijene kompetencije za podršku razvoju ličnosti učenika i vrednosti socijalne inkluzije, jer su motivisani da pruže odgovarajuću podršku svakom učeniku uz razvijenu empatiju i razumevanje učenika sa smetnjama u razvoju. Nešto niže su procenjene sposobnosti koje se odnose na identifikaciju teškoća i drugih specifičnosti učenika sa smetnjama u ponašanju kao što su: anksioznost, agresija ili hiperaktivnost. Rezultati ukazuju da nedovoljno znanje i nedovoljna informisanost doprinose nižoj kompetentnosti i smanjenoj motivaciji nastavnika za rad sa učenicima koji imaju izražen poremećaj u ponašanju. Zato se implikacije za obrazovnu praksu kreću u pravcu inoviranja programa stručnog usavršavanja nastavnika sadržajima, oblicima i metodama rada, kako bi se povećala motivacija i unapredile sposobnosti nastavnika za inkluzivni vaspitnoobrazovni rad.

Ključne reči: kompetencije nastavnika, motivacija, podrška, ličnost učenika, socijalna inkluzija.

* E-mail: biljana.sladoje.bosnjak@ff.ues.rs.ba

ENCOURAGING STUDENT PERSONALITY DEVELOPMENT AND VALUES OF SOCIAL INCLUSION: TEACHER COMPETENCES AND MOTIVATION

Biljana Sladoje-Bošnjak*

Faculty of Philosophy, University of East Sarajevo, Pale, Bosnia and Herzegovina

Gordana Dukić

Ministry of Education and Culture, Republic of Srpska, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Professional competences of a teacher are the key factor for providing the quality of inclusive educational practice and support to a child's personality development at school age. The term *competence* is defined in the context of attitudes, values and skills of a teacher to perform inclusive educational work. The teaching practice indicates that teachers demonstrate personal insecurity and insufficient motivation to work with the children with developmental disabilities. Therefore, it is necessary to study professional competences of teachers, as those determine motivation and quality of their educational work. In line with the research subject set in this manner, the research goal is to identify attitudes of teachers regarding the competences for supporting the student personality development and values of social inclusion. The sample includes 761 teachers from 19 primary schools from 12 local communities from the Republic of Srpska. In order to achieve the research goal set in this manner, the appropriate instrument has been applied, containing established metric features: SKL – the five-degree Likert type scale for self-evaluation of competences for supporting the student personality development and values of social inclusion (understanding and appreciation of the human rights and rights of the child concept; being trained to apply the principles of social acceptance and support; awareness of the importance of early prevention and rehabilitation principles in inclusive education; ability to identify behavioural disorders; capability for empathy and readiness to provide adequate support to each student). The paper will present empirical data of the teachers' self-assessment regarding the level of their proficiency in each competence for supporting the student personality development and values of social inclusion. Apart from the results presented in frequencies and percentages, other descriptive statistical marks were also analysed. The results show that the teachers have developed competences for supporting the student personality development and values of social inclusion, as they are motivated to provide appropriate support to each student due to developed empathy and understanding of the students with developmental disabilities. The skills regarding identification of difficulties and other specific traits of the students with behavioural disorders like anxiety, aggression or hyperactivity are rated as relatively lower. The results indicate that insufficient knowledge and inadequate information contribute to lower competence and reduced teacher motivation to work with the students with noticeable behavioural disorders. For

* E-mail: biljana.sladoje.bosnjak@ff.ues.rs.ba

this reason, the implications for educational practice move in the direction of updating the teacher training programs with contents, forms and methods of work so as to increase the motivation and improve the teachers' capability for inclusive educational work.

Keywords: teacher competences, motivation, support, student personality, social inclusion.

KNJIGA REZIMEA

25. međunarodna naučna konferencija
„Pedagoška istraživanja i školska praksa”

MOTIVACIJA U OBRAZOVANJU: IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

Izdavač

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Za izdavača

Nikoleta Gutvajn

Urednice

Nataša Lalić-Vučetić

Dragana Gundogan

Ana Radanović

Tehnički urednik

Ana Radanović

Lektor

Jelena Stevanović

Prevodilac

Biljana Vrcelj

Tiraž

80

Dizajn korica i grafička obrada

Branko Cvetić

Štampa

Kuća štampe plus

ISBN 978-86-7447-151-7

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

159.947.5-057.874(048)
37.015.3:159.953.5(048)
159.947.5-057.875(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (25 ; 2020 ; Београд)

Motivacija u obrazovanju između teorije i prakse : knjiga rezimea /
25. Međunarodna naučna konferencija "Pedagoška istraživanja i
školska praksa" = Motivation in Education Between Theory and
Practice : book of abstracts / 25th International Scientific Conference
"Educational Research and School Practice" ; urednice; editors Nataša
Lalić Vučetić, Dragana Gundogan, Ana Radanović. - Beograd : Institut
za pedagoška istraživanja, 2020 (Beograd : Kuća štampe plus). -
101 стр. ; 24 cm

Резимеи на срп. и енгл. језику. - Тираж 80. - Напомене
и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-7447-151-7

а) Ученици -- Мотивација -- Апстракти б) Учење учења -
- Апстракти в) Студенти -- Мотивација -- Апстракти

COBISS.SR-ID 23792905